

RTU studiju kurss "Ģimenes psiholoģija"

33000 Datorzinātnes, informācijas tehnoloģijas un enerģētikas fakultāte

Vispārējā informācija

Kods	HPS123
Nosaukums	Ģimenes psiholoģija
Studiju kursa statuss programmā	Brīvās izvēles
Atbildīgais mācītbspēks	Airisa Šteinberga - Doktors, Asociētais profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Kurss sniedz priekšstatu par ģimenes struktūras un attīstības psiholoģiskajiem aspektiem. Aplūkota ģimene savstarpējo attiecību kontekstā. Ģimenes modeļi, sociālais statuss un dzīves stils. Seksuālās uzvedības aspekti. Laulāto attiecību dinamika, bērnu, bērnu un vecāku saskarsme. Ģimenes krīzes, problēmas un to risināšanas iespējas.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Orientēties ģimenes psiholoģijas pamatjēdzienos, prast tos adekvāti pielietot rakstos un mutvārdos. Paaugstināt studentu sociālās kompetences līmeni: uztvert attiecību daudznozīmīgumu, izprast dažādas ģimenes situācijas un apgūt pamatprasmes tās risināt. Palīdzēt studentiem izveidot un nostiprināt viedokli par stabilu ģimeni kā priekšnoteikumu veiksmīgai dzīvei.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Patstāvīgais darbs tiek organizēts gan nodarbībās, gan ārpus tām: vidēji katra otrā nodarbība satur patstāvīgā darba elementus - lasīt un analizēt piedāvātos tekstus, strādāt grupās, izmantojot iepriekš sagatavotus materiālus utml. Ārpus nodarbībām nepieciešams sagatvot vai noformēt dotos uzdevumus. Patstāvīgo darbu mērķis ir paaugstināt studentu izpratnes līmeni par ģimeni kā sociālu struktūru, savstarpējām attiecībām tajā un attīstīt sociālās kompetences, ko pielietot personīgajā dzīvē.
Literatūra	Obligāti/Obligatory Ā.Karpova. Ģimenes psiholoģija. R., RaKa, 2006 Papildus/Additional Ē.Berns. Spēles, kuras spēlē cilvēki. Cilvēki, kuri spēlē spēles, Rīga, 2001. V. Reņģe. Sociālā psiholoģija. R., Zvaigzne, A. Vorobjovs. Sociālā psiholoģija. R., Izglītības solī, 2002 T.Lüiss, F. Amini, R. Lenons. Mīlestības teorijas pamati. R., Madris, 2003 Ē.Fromms. Mīlestības māksla. R., Jumava, 2003 A. Vecgrāve. Ceļvedis pieaugušajiem pa bērnības zemi. R., Zvaigzne, 2005.
Nepieciešamās priekšzināšanas	Vēlams zināt vispārīgās, personības un sociālās psiholoģijas pamatjēdzienus un būt priekšstatam par sociālo zinātņu izpētes mērķiem, uzdevumiem un pielietojumu

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienēs studijas		Nepilna laika neklātienēs studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Ģimenes psiholoģija kā zinātne, izpētes priekšmets, metodes	2	2	1	1
Ģimene kā sabiedriska parādība, ģimene kā mazā grupa - sociālpsiholoģiskais portrets	2	2	1	1
Sistēmiskā pieeja ģimenes izpētei, ģimeņu tipi	2	4	1	2
Personības attīstība un gatavība ģimenei. Fiziskā, sociālā un psiholoģiskā brieduma līdzsvarotības problēmas.	2	2	1	1
Partnera izvēles kritēriji, psiholoģiskie nosacījumi. Pāru attiecības un ģimene, seksuālās attiecības un dzimumlomas.	2	2	1	1
Ģimenes veidošanas motivācija, tradīcijas, ģimenes noslēpumi un leģendas	3	4	1	2
Ģimenes vēsture. Genealoģija kā izpētes metode un diagnostika	3	8	2	4
Bērna ienākšana ģimenē, bērna ieņemšanas motivācija. Dzimstības regulēšanas metodes. Aborts un tā psiholoģiskās sekas.	2	2	1	1
Bērna attīstība un tās mijiedarbība ar ģimenes kā sistēmas attīstību	2	4	1	2
Bērnu attiecības ģimenē: pirmais bērns, vidējais bērns, vienīgais bērns, jaunākais bērns. Zaudējuma psiholoģija	2	2	1	1
Šķiršanās cēloņi, process, sekas	2	2	1	1
Psiholoģiskie fenomeni ģimenē: greizsirdība - uzticēšanās, neuzticība - uzticība, mīlestība - naidis, utml.	2	4	1	2
Ģimenes attīstības dažādu posmu raksturojums: jaunā ģimene, nobriedušā un ilgdzīvojušā ģimene. Lomu maiņa ģimenē.	2	4	1	2
Vairāku paaudžu ģimenes īpatnības. Vecvecāki un mazbērni, paaudžu sadarbības iespējas.	2	2	1	1
Ģimenes situācija mūsdienu Latvijā: ekonomiskie, politiskie, sociālie un psiholoģiskie aspekti	2	4	1	2
Kopā:	32	48	16	24

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Izpratne par ģimeni kā sabiedrisku parādību, ģimene kā mazā grupa	Reālas vai iedomātas ģimenes sociālpsiholoģiskā portreta izveide, balstoties uz dotajiem kritērijiem
Zināt un izprast personības attīstības saistību un gatavību ģimenei. Fiziskā, sociālā un psiholoģiskā brieduma līdzsvarotības problēmas. Atbildība, patstāvība un personības brīvība kā ģimenes veidošanas kritēriji	Pašraksturojums
Zināt partnera izvēles kritērijus, psiholoģiskos nosacījumus. Spēt atpazīt un raksturot pāru attiecības un ģimeni. Prast analizēt ģimenes veidošanas motivāciju, apzināties tradīciju, ģimenes noslēpumu un leģendu psiholoģisko jēgu	Kolāža, dzimtas koka psiholoģiskais raksturojums
Zināt, apjēgt, atpazīt bērna un vecāku mijiedarbības sociālpsiholoģisko sarežģītību un sistēmiskumu.	Morālo dilemmu risināšana
Zināt un prast pamatot psiholoģiskos šķiršanās cēloņus, analizēt procesu un izskaidrot sekas. Apzināties psiholoģisko fenomenu daudzveidību ģimenē: greisirdība - uzticēšanās, neuzticība - uzticība, mīlestība - naidis, vardarbība - līdztiesība, cieņa - pazemošana	Uzdevumu risināšana
Prast raksturot ģimenes attīstības dažādus posmus: jaunā ģimene, nobriedušā un ilgdzīvojušā ģimene. Prast izskaidrot un pamatot vairāku paaudžu ģimenes īpatnības, kā arī paaudžu sadarbības iespējas.	Nākotnes projektēšana un pieredzes analīze
Attīstīt individuālo viedokli par ģimenes situācija mūsdienu Latvijā: ekonomiskie, politiskie, sociālie un psiholoģiskie aspekti	Eseja

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Personības pašizziņa, kolāžas veidošana "Mans iekšējais Es"	10
Ģimenes ģenealoģiskā koka analīze pēc dotajiem kritērijiem. Iesniegts papīra formātā	25
Patstāvīgais darbs "Mana ģimene pēc 10 gadiem" Iesniegts elektroniski vai papīra formātā	20
Pārdomu eseja par Ē.Fromma grāmatu "Mīlestības māksla" Iesniegts elektroniski vai papīra formātā	30
Dalība un iesaiste nodarbībās	10
Pašvērtējuma analīze	5
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi			Brīvās izvēles pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	1.0	1.0	0.0	*					